

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/48/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8724200613
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Har Tzvi
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8724200613.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Har Tzvi a členov senátu JUDr. Moniky Tobiášovej a JUDr. Antónie Kandravej v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú D. R. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, dieťa rodičov: matky S. Y., rod. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, XXX XX D. J.-D., prechodný pobyt P. XX, T. a otca C.. V. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., korešpondenčná adresa C. 2, G., o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Poprad č. k. 27P/15/2024 - 6 zo dňa 08.03.2024, takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

odôvodnenie:

1. Otec sa podaným návrhom domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd upravil rozsah stretávania sa otca s maloletou a to tak, že navrhovateľ je oprávnený stretávať sa s maloletou vždy v párnom týždni kalendárneho roka v sobotu a nedeľu v čase od 10.00 hod. do 16.00 hod. a každý páry piatok a nepáry pondelok v mesiaci od 10.00 hod. do 16.00 hod. Navrhovateľ si maloletú vyzdvihne v párnom týždni kalendárneho roka v sobotu a nedeľu v mieste bydliska maloletej. Každý páry piatok a nepáry pondelok v mesiaci si maloletú vyzdvihne zo škôlky. Matka je povinná maloletú v tieto dni do škôlky odniesť. Navrhovateľ po skončení realizácie styku v stanovený deň a čas odovzdá maloletú matke v mieste bydliska maloletej.

2. Okresný súd Poprad ako súd prvej inštancie napadnutým uznesením rozhodol tak, že cit.:

„I. Návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia sa z a m i e t a .

II. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.“

3. Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie otec maloletej. Navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vydať neodkladné opatrenie v zmysle jeho návrhu.

4. K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník maloletej. Navrhol odvolanie otca odmietnuť a potvrdiť napadnuté uznesenie.

5. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), v spojení s ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, pričom dospel k záveru, že odvolanie otca maloletej nie je dôvodné.

6. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia,

môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa Civilného mimosporového poriadku.

8. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (CSP), ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

10. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

11. Podľa § 24 ods. 5 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

12. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

13. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

14. Podľa čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

15. Z priebehu jednotlivých udalostí v rodine je zrejmé, že rodičia mal. D. R. nežijú v spoločnej domácnosti, maloletá žije s matkou. Dôvod pre nariadenie neodkladného opatrenia v navrhovanom znení otec vidí v tom, že matka mu neumožňuje kontakt s mal. dcérou, tento stav trvá dlhodobo, cca 5 mesiacov. Má za to, že takýmto konaním sa matka snaží odtrhnúť mal. dieťa od otca. Maloletá je na otca veľmi neviazaná, ľúbi ho, vzťah je budovaný od malička, odkedy sa o ňu otec poctivo staral. Nechce, aby sa tento vzťah pretrhol.

16. Rozsudkom Okresného súdu Kežmarok č. k.: 5P/49/2020-207 zo dňa 12.02.2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k.: 21CoP/100/2021-298 zo dňa 20.04.2022 bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky, styk otca s maloletou bol upravený.

17. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností dbá o to, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, či už je uskutočňovaná verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Zároveň však, čl. 9 ods. 3 tohto dohovoru predpokladá, že štáty, ktoré sú zmluvnou stranou K., uznávajú právo dieťaťa oddeleného od jedného alebo oboch rodičov udržiavať pravidelné kontakty s oboma rodičmi, ibaže by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa. Znamená to potom, že pokiaľ by styk s rodičom negatívne vplýval na záujmy dieťaťa alebo by tu existovala odôvodnená obava z takéhoto negatívneho vplyvu, súd po tomto zistení obligatórne styk maloletého dieťaťa s rodičom obmedzí alebo ho aj zakáže.

18. Keďže neodkladné opatrenie je možné nariadiť aj v prípadoch týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti za predpokladu, že pomery maloletého je nevyhnutné upraviť bezodkladne, odvolací súd skúmal aj záujem mal. detí na nariadení navrhovaného neodkladného opatrenia, ktorý bude daný predovšetkým vtedy, ak tento záujem maloletého bude narušený alebo ohrozený v prípade absencie bezodkladnej úpravy jeho pomerov. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých je poskytnutie aj preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením.

19. Je potrebné poznamenať, že nariadenie predbežného opatrenia (neodkladného opatrenia) je dôvodné iba za situácie, ak je potrebné bezodkladne vyriešiť situáciu, v akej sa maloleté dieťa ocitlo (porov. uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I.ÚS. 347/06).

20. Po zvážení všetkých rozhodujúcich skutočností dospel odvolací súd k záveru, že skutočnosti, na ktoré poukazuje otec maloletej v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia ako aj v odvolaní neodôvodňujú nariadenie neodkladného opatrenia v znení v akom sa ho domáha otec maloletej. Otec má styk s mal. D. R. upravený rozhodnutím súdu, ktoré je právoplatné a vykonateľné. Pokiaľ ho matka nerešpektuje, je potrebné, aby sa otec domáhal svojich práv prostredníctvom konania o výkon rozhodnutia, ktoré otec už inicioval (sp. zn. KK-12Em/2/2023).

21. Nad rámec uvedeného odvolací súd dopĺňa, že v konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súdy nesmú rezignovať a nedbať na to, aby nedochádzalo k zníženiu styku nerezidenčného rodiča s mal. dieťaťom. Je povinnosťou súdu, aby reflektoval na zmeny v živote mal. detí, akými napr. sú nástup dieťaťa do materskej školy, zmena pracovnej doby rezidenčného rodiča, ktorá spôsobuje nemožnosť realizácie styku dieťaťa s oprávneným rodičom a podobne. Pokiaľ súd zistí, že styk upravený rozhodnutím súdu sa nerealizuje v celom rozsahu z objektívnych dôvodov (návšteva materskej školy mal. dieťaťom, pracovné zmeny rezidenčného rodiča, ktoré neumožňujú, príp. sťažujú realizáciu styku dieťaťa s oprávneným rodičom), je povinnosťou súdu, aby na zistené skutočnosti nerezignoval a aj ex offo pristúpil k úprave styku oprávneného rodiča s mal. dieťaťom.

22. Odvolací súd pripomína, že v rámci konania o nekladnom opatrení súd nemá priestor na vykonávanie rozsiahleho dokazovania ako je tomu vo veci samej. Nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný (predbežný) charakter. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho sa tu nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia. Skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z tohto dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie (§ 185 a nasl. CSP). Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/149/2010 z 5.8.2010).

23. Odvolací súd v tejto súvislosti pripomína, že záujem maloletého dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri hľadaní konkrétneho najvhodnejšieho usporiadania vzťahov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom a tento záujem vyžaduje, aby sa na jeho výchove podieľali obaja rodičia, ktorí majú v živote maloletého dieťaťa bez pochybností nezastupiteľné postavenie (porov. nález Ústavného súdu Českej republiky vo veci II.ÚS 554/04).

24. Je potrebné tiež skonštatovať, že výkon rodičovských práv a povinností nesmie vystaviť maloleté dieťa negatívnym vplyvom. Z tohto dôvodu, aj vzhľadom na skutočnosti, na ktoré poukazuje otec maloletej, by obaja rodičia mali v prvom rade myslieť na najlepší záujem mal. D. R. a prejaviť jej empatiu, porozumenie a podporu.

25. Odvolací súd súčasne opakovane vyslovene zdôrazňuje, že pri výkone týchto práv a povinností sú rodičia v prvom rade povinní chrániť záujmy mal. dieťaťa (§ 28 ods. 2 druhá veta Zákona o rodine), v ktorých záujme rozhodne nie je obmedzovanie, či sťažovanie kontaktu so žiadnym z jeho rodičov. Odvolací súd má tiež za to, že konfrontačné správanie rodičov rovnako nie je na prospech ich mal. dieťaťa, a preto dôrazne apeluje na všetky osoby, ktoré majú vplyv na výchovu a starostlivosť o mal. D.

R., no predovšetkým na jej rodičov, aby nadradili záujmy a prospech ich mal. dieťaťa nad vlastné záujmy a negatívne postoje voči druhému rodičovi mal. dieťaťa.

26. Odvolací súd súčasne zdôrazňuje, že styk otca s mal. D. R. upravený rozsudkom Okresného súdu Kežmarok č. k.: 5P/49/2020-207 zo dňa 12.02.2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k.: 21CoP/100/2021-298 zo dňa 20.04.2022 nemá suplovať plnohodnotný kontakt otca s mal. dieťaťom, ale slúži len na zachovanie a postupné prehlbovanie vzťahovej väzby medzi otcom a mal. dcérou. Súčasne opätovne pripomína, že v konaniach starostlivosti súdu o mal. deti je rozhodujúci záujem mal. dieťaťa a nie záujem jeho rodiča.

27. Je potrebné si uvedomiť, že v prípade neschopnosti rodičov spolu kooperovať pri výkone styku sa mal. deti stávajú rukojemníkom a obeťou. (porov. Uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 599/10, III. ÚS 439/05). Odvolaciemu súdu sa javí, že k uvedenému môže dochádzať aj v prípade mal. D. R..

28. Zhrnúc teda doposiaľ uvedené, odvolací súd sa stotožnil s napadnutým rozhodnutím ako vecne správne ho postupom podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP potvrdil.

29. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).